

ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ ГЛЯДАЦЬКОЇ РЕЦЕПЦІЇ У ДОСЛІДЖЕННЯХ АВДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Аліна Фарафонова

*аспірантка кафедри теорії і практики перекладу,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

У галузі перекладознавства більшість студій зосереджено на дескриптивному аналізі перекладених текстів й відносно мала кількість досліджень розглядало питання глядацької рецепції. Останніми роками саме вивчення глядацької рецепції актуалізуються у дослідженнях авдіовізуального перекладу [5].

К. Норд стверджує, що [4], «кожен переклад спрямований на певну аудиторію», з чим складно не погодитися. Цю думку поділяє і Е. Гутт [3, с. 252], який зазначає, що «успіх перекладеного тексту вирішальною мірою залежить від очікувань цільової аудиторії».

За допомогою глядацької рецепції досліджують форми і способи споживання та сприйняття авдіовізуальних текстів, виходячи таким чином «за межі дескриптивізму» [5, с. 10]. Для вивчення різних когнітивних аспектів, які впливають на рецепцію перекладених авдіовізуальних текстів, комбінують експериментальні методи [1, с. 4].

Поширеними способами емпіричного аналізу преференцій аудиторії виступають анкетування, опитування, інтерв'ю, публічні дискусії та eye-tracking (відстеження погляду); останній часто використовують для вивчення субтитрування. Анкетування (онлайн чи офлайн) – це відносно простий і гнучкий спосіб збору різнотипних даних, зокрема, коли їх можна поширювати через соціальні мережі та Інтернет загалом. Крім того, анкети легко заповнювати після того, як учасники дослідження подивилися частину або весь перекладений епізод. Цей метод збору даних є і залишатиметься важливим інструментом, який можна застосовувати для вивчення АВП.

Нещодавно, проведено експеримент, у якому оцінювали рівень занурення (“immersion”) для вивчення впливу закадрового голосу [2]. Хоча дубляж – один з найдоступніших способів споживання іншомовного авдіовізуального контенту, цей спосіб АВП здебільшого вивчали разом із субтитруванням, щоб проаналізувати вплив субтитрів на занурення глядачів в авдіовізуальну продукцію [6].

Метою АВП, окрім досягнення буквальної «еквівалентності», є створення тотожного або співмірного ефекту у свідомості цільових глядачів, як і у глядачів тексту-першоджерела (звісно, це залежить й від інтерпретації перекладача). Знаючи вподобання аудиторії, їхні очікування та потреби, можна інформувати локалізаційну індустрію, перекладацькі спілки та навчати локалізаторів-початківців.

Список використаних джерел

1. Diaz Cintas, J., & Szarkowska, A. (2020). *Experimental Research in Audiovisual Translation – Cognition, Reception, Production. The Journal of Specialised Translation*, 3–16. <https://doi.org/10.26034/cm.jostrans.2020.542>
2. Flis, G., Sikorski, A., & Szarkowska, A. (2020). *Does the dubbing effect apply to voice-over? A conceptual replication study on visual attention and immersion. Journal of Specialised Translation*, 33(3), 41-69
3. Gutt E.-A. *Implicit Information in Literary Translation. Target. International Journal of Translation Studies*. 1996. Vol. 8, no. 2. P. 239–256. URL: <https://doi.org/10.1075/target.8.2.03gut>
4. Nord C. *Translating as a Purposeful Activity*. Routledge, 2014. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315760506>
5. *Reception Studies and Audiovisual Translation / ed.: E. Di Giovanni, Y. Gambier*. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2018. URL: <https://doi.org/10.1075/btl.141>
6. Wissmath, B., Weibel, D., & Groner, R. (2009). *Dubbing or subtitling? Effects on presence, transportation, flow, and enjoyment. Journal of Media Psychology*, 21(3), 114-125. <https://doi.org/10.1027/1864-1105.21.3.114>

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Олена Чернявська

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології, перекладу
та професійної мовної підготовки
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

У сучасному світі, де інформація відіграє ключову роль, а політична комунікація стає дедалі складнішою та багатогранною, дослідження мовних особливостей політичного дискурсу набуває